

Barn och ungas tankar och åsikter om deras delaktighet och inflytande i Mark

”Vi tycker att kommunen ska **samarbeta med skolan** för att på ett effektivt sätt få ut kunskap till ungdomar. Ungdomarna som då får denna kunskap om att man kan påverka och att detta betyder något kommer då att i många fall vilja påverka.”

Unga kommunutvecklare i Mark

”Frågar du en ungdom ifall den är intresserad av politik kommer svaret högst sannolikt vara nej eller vet inte. Skulle du istället ställa ungdomen en politisk fråga så kommer den ha ett svar på frågan och visa intresse. Alltså tror vi att dom **flesta ungdomarna omedvetet är intresserade av politik**, dom vet bara inte vad politik är. Därifrån kan man dra slutsatser om att man borde använda andra sätt för att prata med ungdomarna än att säga att det är politik.”

Unga kommunutvecklare i Mark

”Man måste **göra påverkandet lättillgängligt**, så att ungdomarna vill och orkar påverka. Vi tycker att man ska använda sig av sociala medier för att nå ut till ungdomar i större grad än idag. Då måste man först bygga upp detta mer i kommunen. Ungdomar som är intresserade av politik ska få lyfta fram detta och bli sedda av andra ungdomar som då kan bli inspirerade.”

Unga kommunutvecklare i Mark

Hur vuxna ska vara mot unga:

”Vuxna pratar om barn på ett sätt som i vissa sammanhang kan vara nedvärderande. De tror ofta att unga inte förstår vad vuxna pratar om. Detta innefattar även politiker såsom under demokrativeckan där det bland annat påstods att ungdomar inte kan hålla fokus i mer än ett visst antal meningar. Vuxna kan i många av dessa fall ha rätt, men för att ungdomar ska utvecklas behöver vuxna även bemöta ungdomarna med **öppet sinne, med tillit och vilja att få ungdomarna att utveckla sig**. Vuxna ska också vara **tillgängliga** till att prata med barn och unga och ta in deras perspektiv och tankar. Det kan innebära att de vuxna till exempel lägger undan mobilen är en ungdom försöker prata med dem eller att de inte ska reagera på ett sätt som får ungdomen att känna att den inte når fram till den vuxna.”

Unga kommunutvecklare i Mark

Hur vuxna ska vara mot unga:

”När tjänstepersoner och politiker ska få unga att ha mer inflytande och delaktighet är det viktigt att man kommunicerar med ungdomarna på deras sätt genom ett **språk** som ungdomar förstår och ett **presentationssätt** som tilltalar och är lärande till ungdomar. Det kan innebära att inte använda svåra politiska termer, exempelvis “bifalla” samtidigt som har intressant information med passande visuella hjälpmedel såsom bilder eller korta texttrader. Därefter tar man deras åsikter och synpunkter in i tjänstepersoners och politikers tänkande, alltså **integrera ungdomarnas tankar i deras arbeten**.

Man måste visa att ungdomarnas röster är viktiga och respekterade genom att tex ge **rådgivning**, **agera** på deras tankar, **ge replik** på deras åsikter och **lyssna på** det de har att säga. Det är viktigt att ni också **blandar de olika ungdomarnas perspektiv** eftersom det finns väldigt många olika bakgrunder och idéer hos dem.”

Unga kommunutvecklare i Mark

”För att Marks kommun ska bli den kommun som är bäst på att lyssna på barn och unga tycker vi att man ska skapa **plattformar** (sociala medier där man kan ställa frågor och annat öppet till kommunen) för delaktighet och verklig dialog. Genom att skapa **mötesplatser**, såsom fritidsgårdar, där unga ges möjlighet att uttrycka åsikter och idéer kan kommunen lyssna på deras röster och ta dessa vidare. Det är också viktigt att ha med ungdomars tankar angående **projekt som är aktuella och påverkar dem**. Sedan ska man till exempel **samarbeta med skolan** i större utsträckning där politiker träffar ungdomar och barn utan att de behöver göra något själv.”

Unga kommunutvecklare i Mark

SVAR FRÅN FRITIDSELEVER PÅ TINGVALLASKOLAN OCH STOMMENSKOLAN

OKTOBER-NOVEMBER 2023

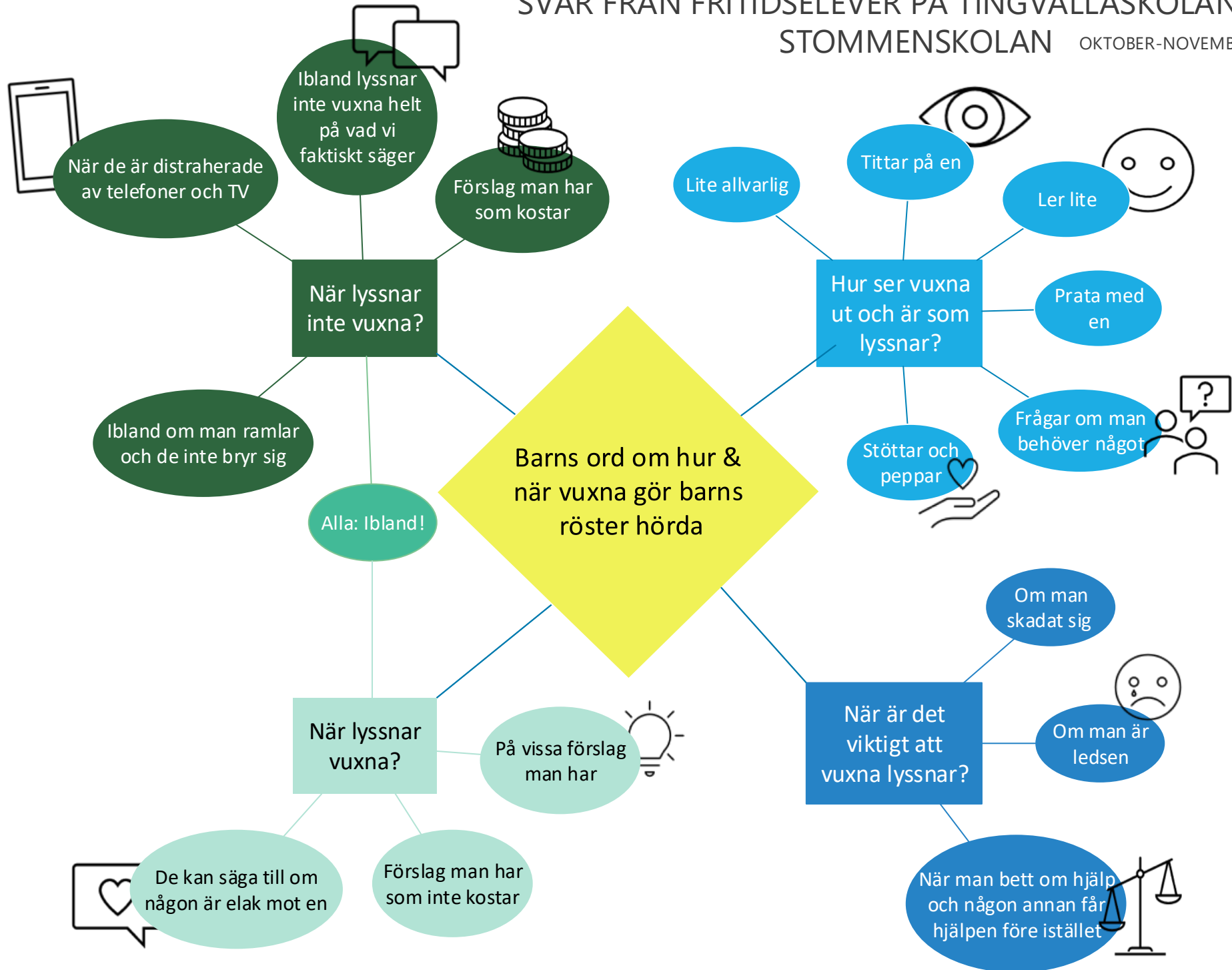

- Lösningsförslag från Hackathon* (unga i åk 8 och åk 2 på gymnasiet), 1 april 2022. *En heldag med unga, politiker och tjänstepersoner.
- Urval från samtal med elever, 9-10 år, på Tingvallaskolan, 31 okt 2023
- Urval från politiker- och tjänstepersonsträff med åk 9 på Sätilaskolan, 22 sep 2023
- Urval från politiker- och tjänstepersonsträff med åk 9 på Fritslaskolan, 13 okt 2023

SVAR FRÅN FRITIDSELEVER PÅ TINGVALLASKOLAN OCH STOMMENSKOLAN

OKTOBER-NOVEMBER 2023

Politik

*Vad ungdomar
tänker att politik
är*

Val
Statsminister
Kommun
Partier

*Vad politik
egentligen är när
man tänker till...*

Skatt
Immigration
Bränslepriser
Matpriser
Bidrag
El- och energipriser
Sport
Kollektivtrafik

Och tänker lite till...

Vård/Utbildning
Skolbudgeten

Infrastruktur
Stöttar företag

Och tänker lite till!

Avloppssystemen

Allt är egentligen politik i det stora hela!

Exempel på insatser för barn och ungas delaktighet och inflytande i Mark

Barn i Fokus

Projekt som bedrivs av Rädda Barnen i samverkan med Marks kommun. Finansieras av AMIF.
Målgrupp: Barn och unga 6-12 år och deras familjer som är tredjelandsmedborgare och migrerat eller flytt till Sverige

OM INSATSEN

- Att skapa bättre förutsättningar för barn som är nya i Sverige att bli en del av det svenska samhället på lika villkor som andra.
- Syftar till att främja integration, meningsfull fritid genom hållbara processer som sträcker sig bortom projektets avslut.
- Att främja barns och ungas delaktighet och inflytande genom att aktivt inkludera dem i beslutsprocesser och planering.
- Att barn och ungas åsikter och behov beaktas för att skapa meningsfulla aktiviteter och stödåtgärder.

FRÄMJAR BARNS DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

Arbetet går ut på att möta behov som uttrycks av barnen i kommunen och att genomföra insatser som förverkligar deras intressen.

VÅRA LÄRDOMAR HITTILLS

- Insikten om de utmaningar barn står inför när de har gett upp & inte söker svar eller stöd.
- Många barn hamnar i utanförskap på grund av bristen på integrationsmöjligheter.
- Vikten av att skapa trygga utrymmen där barn känner sig bekväma att dela sina känslor och behov.
- Att varaktig förändring kräver kontinuerlig närvaro och anpassning till individuella behov.
- En helhelsansats krävs för att bryta den negativa cykeln.

BARNS INVOLVERING I INSATSEN

- Utgår från barnets perspektiv för att identifiera behoven som de själva uttrycker och sedan hittar vi lösningarna tillsammans.
- Involvering genom regelbundna dialoger, workshops och möjligheter att ge feedback.
- Strävan efter att skapa en trygg och öppen plattform där deras röster hörs och respekteras.

Save the Children

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Barn och ungas delaktighet och inflytande i hur deras framtida bostadsområde ska se ut

Samverkan med Marks bostad AB, Navet Science Center och folkhälsostrateg.
Målgrupp: Barn och unga upp till 19 år.

OM INSATSEN

- En stor ombyggnation ska ske i bostadsområdet Assberg i Skene. Vuxna boende är delaktiga och har inflytande i arbetet och nu vill vi också göra barn och unga delaktiga.
- En kreativ verkstad genomfördes i oktober 2023 och nya tillfällen för åsiktsinsamlingar i olika former planeras för under våren 2024.

FRÄMJAR UNGAS DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

- Ge barn och unga en förståelse för vad som ska ske i sitt bostadsområde.
- Tar fram former för att göra barn och unga delaktiga i ombyggnadsprocesser.
- Göra en ombyggnation som på ett bättre sätt kan motsvara barn och ungas önskemål och behov.

VÅRA LÄRDOMAR HITTILLS

- Vi har haft utmaningar med att nå ut till unga i högstadie- och gymnasieåldern och ser att vi behöver rikta insatsen ännu bättre till den här målgruppen och att försöka locka med en bredd i utbudet som möter olika ungdomars intressen.
- Det har varit bra att använda olika uttrycksformer, så som att skapa, måla, rita, bygga och prata (walk and talk)

BARNNS INVOLVERING I INSATSEN

- Unga kommunutvecklare är med och idégenererar, i planeringen, genomförandet och utvärderingen för att skapa bättre förutsättningar att nå målgrupperna.
- Barn och unga kommer med förslag, visar hur det ser ut i området och hur de önskar ha det.

Barnkonsekvensanalys

Nyanlända barn och föräldrars röster om flyktmottagandet samt om den första tiden i Marks kommun

Arbetsmarknadscenter

Målgrupp: Barn (<18år) och vårdnadshavare som har kommit till Marks kommun de senaste 3 åren. Alla deltagare är kvotflyktingar.

OM INSATSEN

- Att samtala med barn och vårdnadshavare som har kommit till Marks kommun de senaste tre åren för att höra deras upplevelse av att komma hit som kvotflykting.
- Barnkonsekvensanalysen avser att kvalitetssäkra mottagandet och integrationen av barnen med syfte att säkerställa barns rättigheter utifrån barnkonventionen.
- Arbetet med barnkonsekvensanalysen har pågått under 2023.

FRÄMJAR UNGAS DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

Genom att ta vara på det barn och vårdnadshavare uttrycker kan mottagande och integrationsarbetet utvecklas utifrån ett barnrättighetsperspektiv. Detta gynnar både kommunens nyanlända barn och vårdnadshavare idag och även de som kommer till Marks kommun i framtiden.

VÅRA LÄRDOMAR HITTILLS

- Många beslut och handlingar utgår ifrån det man tror att barnen vill och önskar. I barnkonsekvensanalysen blir det tydligt hur viktigt det är att ta vara på barnens röster om deras upplevelser och behov för att kunna utforma arbetet framåt utifrån barnets bästa.
- För att ge barnen de bästa förutsättningarna i livet framkommer även ett behov av att hitta samverkansformer med andra, både inom kommunen (ex. skolan, SFI, Kaskad) som utom kommunen (ex. vården, Marks Bostad, föreningar och civilsamhället)

UNGAS INVOLVERING I INSATSEN

- Barnkonsekvensanalysen bygger på samtal med barnen. Samtalen har genomförts med hjälp av tolk.
- Barnen kommer även vid färdigställandet av barnkonsekvensanalysen få ta del av resultatet.

Politiker- och tjänstepersonsträffar på högstadieskolor

Arbetet drivs i samverkan mellan barn- och utbildningsförvaltningen, demokratiberedningen, kultur- och fritidsförvaltningen och folkhälsostateg

Målgrupp: Samtliga elever i åk 9 på Sättilaskolan och Fritslaskolan (fler skolor planeras samarbete med under 2024)

OM INSATSEN

Politiker och tjänstepersoner kommer på besök till en årskurs i en skola i cirka 1,5 timme och diskuterar frågor som är viktiga för unga tillsammans med unga.

Insatsen planeras tillsammans med elevrådsrepresentanter och utformas efter deras önskemål.

Höstens träffar har bestått av dialoger i mindre grupper och på en av skolorna hade man politikerdebatt.

FRÄMJAR UNGAS DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

- Unga lär sig ytterligare om hur kommunpolitik fungerar, hur kommunpolitikerna är, vilka de är och vad de tycker i olika frågor.
- Unga lär sig olika sätt att göra sin röst hörd på
- Främja tillit mellan unga och makthavare
- Att unga ska få känna att politikerna tycker att ungas åsikter och tankar är viktiga.

VÅRA LÄRDOMAR HITTILLS

- Att det går att skapa enkla möten mellan unga och makthavare.
- Att träffarna ger nya insikter - för både vuxna och unga
- Hur tydligt det är att unga stärks av att vara med och arrangera
- Att vi kan fördela ansvaret och att de vuxna som deltar i dialogerna själva har ansvar att ta frågor vidare.

UNGAS INVOLVERING I INSATSEN

- Elevrådsrepresentanter är med och planerar dagen och håller i olika delar av dagen själva (är moderatorer och hjälper till).
- Alla elever är med och förbereder frågor till dagen och sätter därmed agendan för dagen.
- De frågor som är möjliga att arbeta vidare med efter dialogen, fortsätter elevrådet att göra.

Unga kommunutvecklare feriearbete & timanställda

Samverkan mellan förvaltningar, bolag och föreningar.
Ferieanställda arbetar 6h/dag under 3 veckor. Timanställda jobbar 2h/vecka samt lov.
Målgrupp: Unga 16-18år.

OM INSATSEN

- Syftar till att öka ungas delaktighet och inflytande i kommunens utvecklingsarbete
- Genom unga kommunutvecklare tar vi vara på ungas kompetens, erfarenheter, innovationskraft och får mer träffsäkra insatser/arbeten
- Unga kommunutvecklarna arbetar utifrån uppdrag framtagna från förvaltningar, bolag eller föreningar.
- Uppdrag hittills har exempelvis varit:
uppmuntra unga till fysisk aktivitet i *Projekt i rörelse*, inflytandeaktiviteter inför ombyggnation av MBAB, ta fram rutin till demokratiberedningen, främja läsning bland unga och att få fler unga att välja vårdyrken.

FRÄMJAR UNGAS DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

- Ökar ungas kunskap om hur kommunen fungerar och vad som görs inom kommunen
- Möjliggör en struktur för där unga får inflytande i kommunen
- Löpande inkluderas unga och ungdomsperspektivet i allt fler utvecklingsarbeten i kommunen.

VÅRA LÄRDOMAR HITTILLS

- Vi vuxna som handleder och leder arbetet lär oss hela tiden hur vi kan skapa ännu bättre förutsättningar för unga kommunutvecklare. Det är ett värdefullt lärande åt båda hållen.
- De allra flesta ungdomar vågar presentera sina arbeten till grupper av politiker eller tjänstepersoner - även om det såklart känns nervöst. De växer mycket av det!

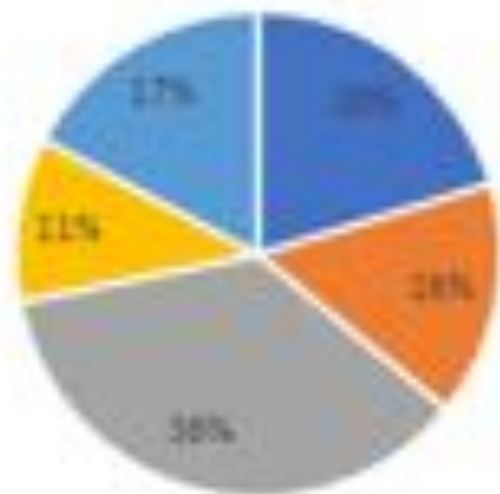
UNGAS INVOLVERING I INSATSEN

- Unga planerar, genomför och färdigställer aktuella uppdrag i kommunen
- Unga får själva välja tillvägagångssätt längs arbetsprocessen, vilket gör att metoderna anpassas efter deras önskemål samt efter vad de tror är gångbart hos andra ungdomar i liknande ålder.

Ungas röster om delaktighet och inflytande

Den 26 oktober genomförde tre av Marks timanställda unga kommunutvecklare en enkät på Marks gymnasium. 65 elever i åk 1–3 svarade på enkäten via Microsoft Forms. Här kan du se vad ungdomarna svarade och unga kommunutvecklarnas tankar om varje resultatdel.

Vill du vara med och påverka beslut som tas i Mark

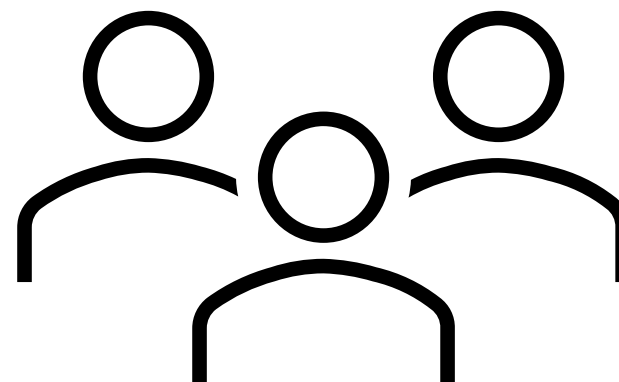
• Nej

• Vet inte

• Ja och har tid med det • Ja men har inte tiden

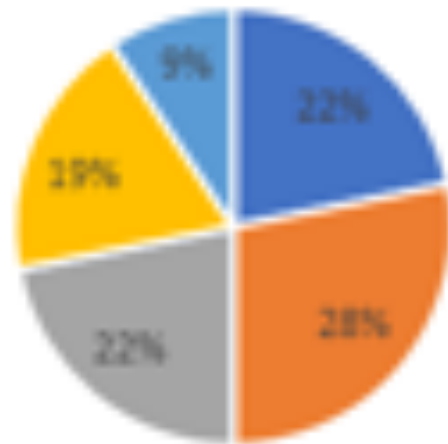
• Nej, det kvittar ändå

Vi förmodar att dom allra flesta svarade "ja, men har inte tiden" då de tror att det är mer tidskrävande än vad det faktiskt är. Ungefär hälften svarade att de inte visste eller att de inte ville vara med och bestämma vilket vi tänker bygger på att de inte är tillräckligt informerade.

Unga kommunutvecklare i Mark

Vad är viktigt för att du ska känna att du är en del av Mark?

■ Att bli hörd

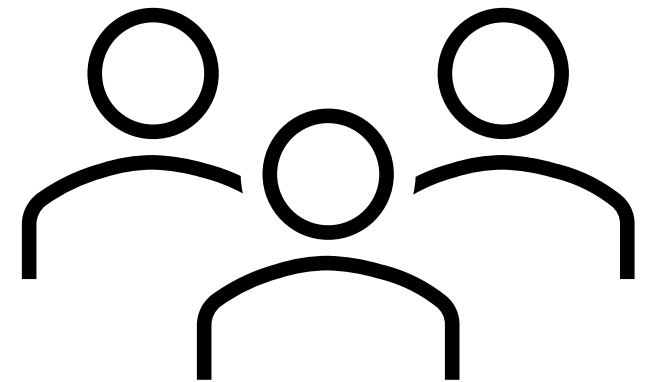
■ Vet ej

■ Gemenskap, Kompisar

■ Sportverksamhet

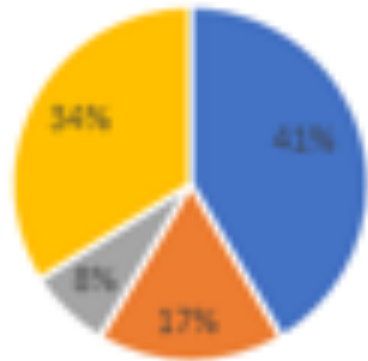
■ Känna sig välkommen

Vi fick ett väldigt splittrat svar då det inte fanns alternativ utan man behövde skriva något. Vi tror att de splittrade svaren kan bero på olika värderingar och intressen.

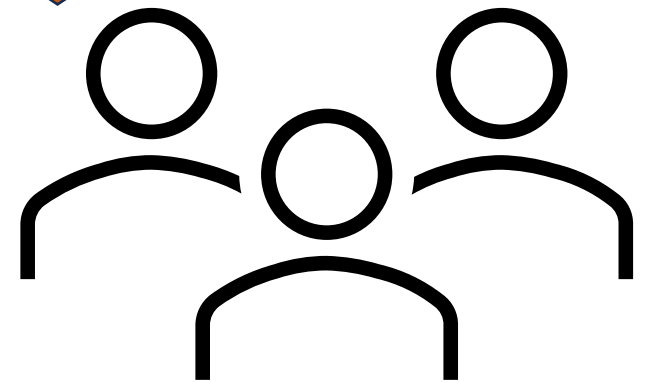
Unga kommunutvecklare i Mark

På vilket sätt påverkar du i Marks kommun idag?

- Jag har gillat/kommenterat inlägg på sociala medier som har med Mark att göra
- Jag har kontaktat politiker/ett parti eller någon i kommunen (ex. mail);
- Jag har skrivit ett medborgarförslag eller skickat in en synpunkt till kommunen;
- Jag har träffat politiker eller någon i kommunen i skolan och uttryckt vad jag tycker;

Många använder sig av sociala medier när de vill påverka i kommunen då det är smidigt, enkelt och tillgängligt. Eftersom politiker åker till skolor träffar ungdomar dem och då kan ungdomarna enkelt säga till dessa vad de tycker.

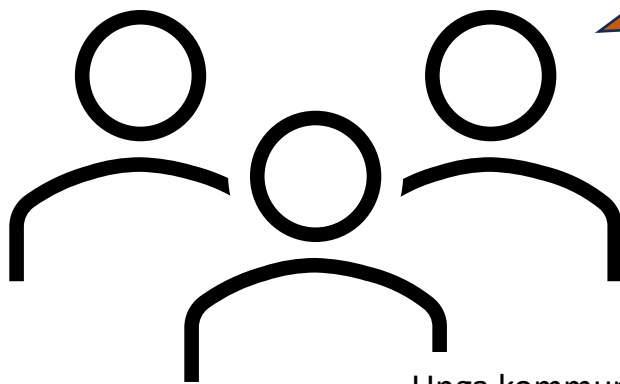

Unga kommunutvecklare i Mark

Anser du att du får vara med och påverka
i besluten som tas i Marks kommun?

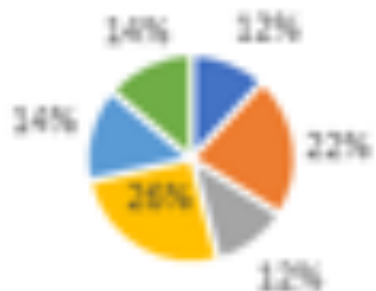

Många känner att de inte får vara med och påverka och vi tänker att detta beror på att de inte vet tillräckligt mycket, därför bör ungdomar informeras.

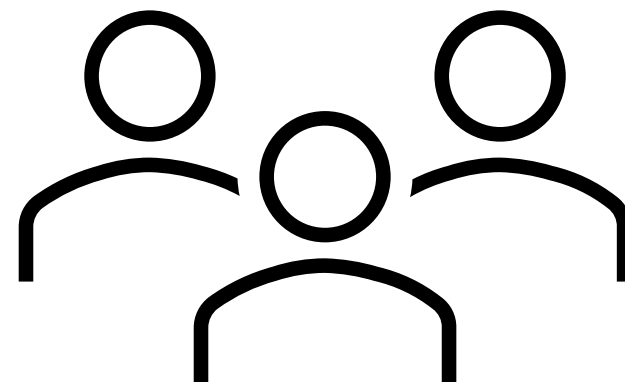
Unga kommunutvecklare i Mark

Vad tycker du behöver göras för att fler unga ska vilja vara med och påverka?

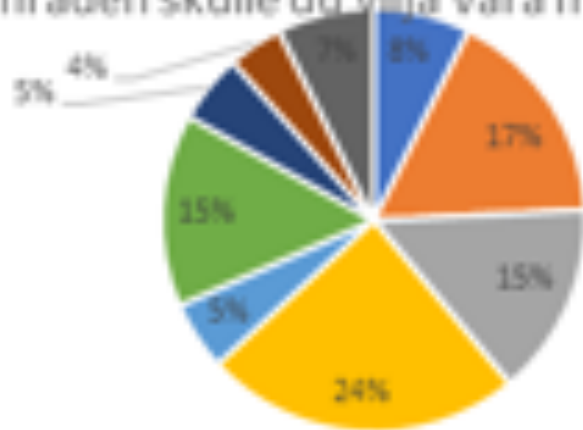
- Arbeta mer med elevråd och demokratifrågor i skolor;
- Bjud in unga till sammanhang där de kan påverka;
- Berätta för unga hur de kan påverka
- Visa unga sådant som folk lyckats påverka tidigare;
- Skapa sätt för unga att samlas så att de själva kan driva frågor som de vill driva;
- Skapa digitala plattformar där man kan påverka (ex. app, Instagramsida).

Ungdomar vill kunna se hur andra ungdomar har varit med och påverkat för att få en bättre bild av vad dom själva kan påverka. Ungdomar vill också ha det mer lättillgängligt med påverkan.

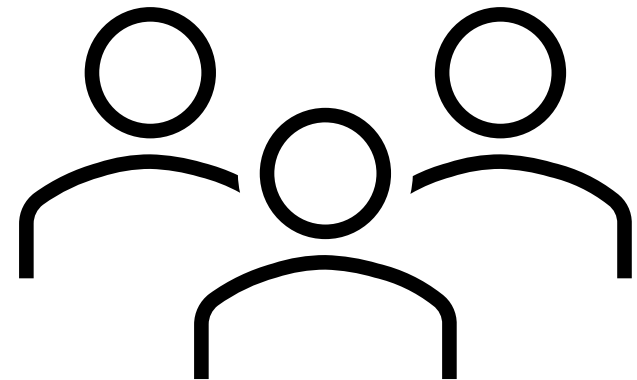
Unga kommunutvecklare i Mark

Inom vilka områden skulle du vilja vara med och påverka?

- skola
- ytor där ungdomar rör sig
- fritidsverksamheter (fritidsgårdar, kaskad, biblioteket mm)
- föreningar (sport och annat)
- kultur (olika evenemang)
- Kollektivtrafik
- framtida marks utseende
- societjänsten
- Annat

Ungdomar tycker det är viktigast med vad de gör på fritiden och många vill bestämma inom det området.

Unga kommunutvecklare i Mark

Intresserad av att få unga delaktiga i arbete som du/ni driver?

Under året finns det möjlighet att arbeta med både ferieanställda och timanställda unga kommunutvecklare.

Kontakta Viktoria Berg, folkhälsostrateg, för att veta mer.

viktoria.berg@mark.se

0320-21 72 36

Lästips!

<https://www.mucof.se/publikationer/demokratihandboken>

Demokratihandboken kan läsas från pärm till pärm eller användas som en uppslagsbok. Den innehåller både exempel och frågor som ger stöd till läsaren. Handboken går bra att använda som arbetsmaterial i undervisningen eller som stöd för att utveckla en meningsfull fritid tillsammans med unga.

<https://www.mucof.se/publikationer/okus-18-vilka-ska-med>

Enkätens resultat visar att det finns skillnader i känslan av inkludering mellan olika grupper. **Unga i landsbygder** och utsatta områden upplever generellt lägre social inkludering än unga i städer.

Under fokusgrupperna framkommer flera likheter mellan unga som bor i landsbygd, glesbygd och utsatta områden och hur de ser på sina hinder och möjligheter att leva de liv de vill leva.

<https://www.muco.se/publikationer/ungas-rost>

Valdeltagandet är högt bland unga och följer ganska väl befolkningen i stort. Det finns dock en oroväckande klyfta i samhället, alla unga upplever inte att de har lika möjligheter att göra sin röst hörd.

Den här rapporten visar att det spelar roll var unga växer upp och bor. Ungas socioekonomiska förutsättningar är tätt sammankopplade med valdeltagande.

<https://www.muco.se/publikationer/varfor-bry-sig-om-demokratin>

Detta är en **lärarhandledning** som består av fyra lektionsupplägg. Lektionerna vänder sig till elever på högstadie- och gymnasienivå. Syftet är att stärka ungas delaktighet i demokratin och att skapa engagemang för demokratifrågor och att elever ska förstå hur de kan omsätta detta engagemang i praktiken – att ”göra verkstad” av sina tankar och idéer.

Samtala med barn och unga

Det finns en hel del att tänka på före, under och efter ett samtal. Till exempel hur man skapar en lugn miljö för samtalet och hur man ställer frågor så att barnet har möjlighet att berätta ur sitt eget perspektiv. Här finns några grundläggande tips inför ett samtal med barn.

<https://www.barnombudsmannen.se/> → Stöd och verktyg

Teori, riktlinjer och metoder för barns delaktighet och inflytande.

<https://unicef.se/press-och-media/rapporter-och-publikationer>

Prata med barn och unga

För att alla barn ska kunna komma till tals och uttrycka sina åsikter behöver våra samtalsmetoder vara anpassade efter barns ålder, mognad och funktionsförmåga. Här finns metoder som kan användas för att prata med en grupp barn eller med ett enskilt barn.

<https://www.mfd.se/verktyg/barnrattsarbete/prata-med-barn-och-unga/>

Exempel och metoder

På Dialogguiden (ägs av SKR) finns över 50 metoder för dialog och 300 exempel på dialoger från olika kommuner och regioner i Sverige.

https://www.dialogguiden.se/exempel_och_metoder

Metodhandbok vid undersökningar om och med barn

Ecpats metodhandbok är ett verktyg för alla som arbetar med undersökningar om och med barn. Barn är delaktiga i alla delar av undersökningen.

<https://ecpat.se/blogg/metodhandbok/>

Podd-tips!

